

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Pártértekezlet.

A miskolczi függetlenségi és 48-as párt nagy válaszmánya ma, azaz **november hó 13-án délután 3 órakor** a csizmadia ipartársulat tanácsstermében a megyei bizottsági tagok válaszlása ügyében értekezletet tart, melyre a válaszmány tagjait listeztetéssel meghívja

Az elnökség.

Dr. Maximilián Falk jubileuma.

A németnyelvű magyar félhivatalos lap szerkesztője vasárnap ülte meg doktorságának 50 éves jubileumát. Előkelőségek, miniszterek siettek gratulálni hatalmaságának, mi fölött esőppet sem esodálkozunk, mert hiszen a német nyelvű dicséret avagy a gyalázkodás külföldön első fegyvere a jubiléus ur kezében van, s hogy e fegyvert jól tudja kezelni ha dicsérni kell, arról tanulságot tehet az okossággal még az anyjától sem vádolt Bánffy Dezső; a földig huzásról meg Darányi mondhatna keserves dolgokat, kit le Herr Doctorozott, mert néhány börziánerral szemben a magyar gazdák millióinak pártját fogni merészelt. Hanem azért kétségkívül Darányi is gratulál az ő Herr Doctor kollegájának, mert hiszen a Burgban nem a magyar lapokból tájékozódnak a magyar dolgokról; a Lloydot tehát miniszterei is respektálják, nehogy ott, hol egyedül lehet ártani magyar miniszternek, őket befeketítse és lejárassa.

Ez a jubileum is hozzátartozik a magyar közélet hazugságaihoz. Ne értsen senki félre bennünket, nem azért mondjuk ezt, mintha német nyelvű orgánummal a magyarságnak szolgálatot tenni nem lehetne. Elvégre a külföldieknek magyar dolgokról való tájékoztatására a mi nyelvünk nem elegendő. Ámde a

nemzet ügyét csak a maga egészében lehet szolgálni. Ki külföldön védi a magyar állam igazát, belföldön pedig ostromozva a magyarosító törekvéseket, gunynyal halmazza el azokat, kik a szemtelenül előnyomuló németiséget visszazoritani megpróbálják mint eszeleksi Maximilián dr. az nem lehet hü sáfárja nemzetének. Hogy ez így van, arra a példák egész seregével szolgálhatunk.

Ha emlékezetem nem csal, az 1881-ik évben történt, hogy a szászok rágalmazásai folytán feldühödött német sajtó, a piszok özöneivel borította el a magyarságot és hazánkat. A rágalmak fellett a hazai németiség megbotránkozva a Bánságon, a Szepességen számtalan helyen népgyűlést tartott és lélekemelő határozatokat hozott, melyeket megküldöttek a német Schulvereinnak, annak a darázsfészeknek, honnan a támadás akkor is, ma is ellenünk kiindult és kiindul. „Ez a föld nekünk hazánk, édesanyánk, annyi szabadságot ad nekünk, mennyit nem ad nektek a tietek s ne adja isten, hogy ti egyszer elvakulva megtámadjátok, mert ha a vérségi kötelékek és a haza megvédése között kell választanunk, mi perczig sem habozunk, hogy hazánk függetlenségét veletek szemben fegyverrel is megvédjük.“ Lenan szülőfalujában született meg ez a felirat, kinek szíve még mikor nagy németek közt lakott is, visszafajt hazánk felé. Nos lieber Herr Doctor, a magyar lapok egytől-egyig közölték ezeket a népgyűlési határozatokat, de az öné, mely akkor is, ma is a magyarosodás ügyének volt kerékkötője, *miért nem tette ezt?* Hisz ez lett volna hivatva, hogy Németországot tájékozza a szászok rágalmairól és a hazai németek gondolkozásáról. Vagy ugy? Ön a nemzetet csak *politika*lag szolgálja? Boesánatot kérünk, olyan földön, mint hazánk, első a nyelv s azután jön minden egyéb. Hiába tud valaki ékes magyarsággal kvóta és válaszfeliratokat készíteni, minket kedves, ha testtel, lélekkel ennek a

nyelvnek nem hive, a jubiléus lárma hidegen hagy. Lám, Madarász apó nem olyan fényes tehetség, mint ön s mi ötvenéves képviselőségéhez, mert fajunkhoz mindig hü vala, lelkünkől szerencsét kívántunk.

De menjünk tovább. Ha a kiebrudalt német muzsa visszaorezátlankodik fővárosunkba, ha ezen a magyar lapok megbotránkoznak s a vérig sértett, veszélyeztetett magyarság mint megütött méhkas felzudul és piszszogva fogadja azokat a művészeket, kiket máshol megbámulnánk, de itt veszélyességük miatt művészetüket meglátni nem akarjuk — ki az megint, ki a magyarok barbárságát gunyolja, ha nem a Pester Lloyd? *Nyílt törvény ellenére* ki használta a Kronstadt, Tyrnau, Gross-Wardein stb. neveket, ha nem ön Herr Dr? Hisz alig pár hónapja, hogy jobb észre tért e téren. Mikor a német nyelvet a főváros iskoláiból ki akarták küszöbölni, mikor a szegény Wlassicsnak ezért legfelsőbb leszidásban volt része, ki vala megint, ki lapjában rárontott durván a barbár magyarokra, hogy emancipálni akarják magukat a „kulturvolk“ miveltisége alól? Talán bizony jogunk sincs saját országunkban a saját nyelvünkhöz? Nem Herr Doktor, Ugoesa non coronát, lapunk, mely a maga szerény körében mindég őrt áll a magyarság ügye mellett, az ön jubileumához igazán nem járulhat.

Mert ma is elmondhatjuk az egykori kurucz nótával. „Ez az istentelen német annyi kárt tett már, hozzá képest, hogy mit sem tőn török és tatár!“ Fojtogat a katonaságnál, s ha külföldre visz utad és betérsz a magad fizette konzulhoz, azt feleli neked: nix ungarisch! Ki a „Budapesti Hirlap“ vasárnapi vezércikkét elolvasta, elhül a vére, látva az eszközök nagyságát, a tervek merészségét, melylyel a Nagy-Németország a kis magyar nemzet megsemmisítésére tör és biztos bukását — tekintve a mi közönyünket — előké-

ROSENBERG GYULA

szőnyegek, függönyök, takarók és pokróczok nagy áruháza
a volt Makra-féle helyiségben (Debreczeny-ház)

Mähr Károly urral szemben.

Gyapju, csipke és tülk **függönyök.** Futó- és szalon-szőnyegek minden minőségben. **Paplanok** és **matraczok** lószőr és afrrique(tengeri fű).

A legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

elsőrangú női divat-áruháza
a színház-épületben.

Szíves órtésére adom a tisztelt hölgyközönségnek, hogy az **őszi és téli idényre** valódi **szövet- és selyem ujdonságaim** — teljes angol és francia választéka boérkezett. Mintákkal vidéke készséggel szolgálak és minden rendelést **bérmertesen** küldök.

Szigoruan szabott árak! Készfzetésnél 5 százalék engedményne'

sziti Soha sem éreztem annyira, Herr Doctor, mint e cikk olvasása után, hogy a ki lelkében nem sovén, nem is magyar. Ön azonban azt mondja: Lieb Vaterland, magst ruhig sein! de bocsáson meg, mi kik *nagyon* féltjük a hazát, az ön Lloydja megnyugtatóására nem sokat adunk. Annál inkább nem, mert ez a lap, az ön lelkiismeretével együtt, mindig hallgat a németiség előnyomulásakor és csak akkor háborodik fel, ha az álmos magyar öntudat néhánéha ébredni kezd.

Pedig az állandó éberség igazán nem ártana, mert a hanyatlás, hogy messzebb ne menjünk, itt helyben, Miskolcra is észlelhető. A fényes zsidó iskolában tanítják a német nyelvet, azzal az ürügygel, hogy a kereskedőnek szüksége van rá, holott ha kereskedőink magyarul leveleznének Bécseszel, a császárváros gyárosai és kereskedői a saját érdekükben magyar utazókat, magyar levelezőket alkalmaznának, mint a hogy igen sok ezégt meg is teszi.

A Pesten nyomtatott „Jelenkor” című lap 1841-iki 38-ik számában a következő levél olvasható: „Miskolc, tavaszutó 1-én. Utczáinkon egy-két piperkőcz s lelketlen dandy, több magas miveltséget követelő hölgygel szelében németül beszél, amin minden beszéletes magyar megbotránczik s megvetéssel tekint végig e majmokon. Hogy e ragály azonban az említett kórosokról tovább nem terjed, azért kezeskedik városunk lelkesebb fiainak s leányainak édesanyjai nyelvünk iránti hőszelme.”

Szegény tudósító te, ha feltámadnál és hallanád a német nyelvben való rohamos haladást, ha tudnád a bántó közönyt, mikor nyelvünkről van szó, ha megértenéd, hogy magyarok a magyar nyelv kerékkötőjét jubilálják, bizony nem kívánnál élni, de visszakiváncoknál kortársaid a sir lakói közé, hogy együtt álmodhass azokkal hazánk és fajunk szebb jövőjéről!

A közönség nevelése.

Régóta hangoztatják a helybeli lapok, hogy városunkban nincs társadalmi élet, hogy az arra hivatott közművelődési egyesület nem teljesíti e téren a maga kötelességét, nem fejt ki hathatósabb tevékenységet a közönség művelésére. Mindössze a helyi muzeumot alkotta meg.

Nézetünk szerint maga ez az utóbbi tény, hogy közművelődési egyesületünk aránylag rövid idő, egy pár év alatt ilyen pompás muzeumot létesített, elegendő ama nagyhangú feljajdulások jogosulatlanságát megczáfolni. Mert ez a muzeum oly becses, oly tanulságos gyűjtemény, a melyből a tudnivágyó közönség igen sokat tanulhat. Csakhogy ezt a tudnivágyó közönséget nem lehet erővel oda vinni. A muzeum megnyitását pedig jókora közönyt fogadta a mi közönségünk. De e fölött sem szabad kétségbe esnünk. A további teendő most már ezt a közönséget odacsalogatni a muzeumba. Odacsalogatni pedig úgy,

hogy az érdeklődését felköltsük ingyenes felolvasásokon, a melyeken értesül a nagy közönség a gyűjtemények jelentőségéről, nagy értékéről a szemlélet útján leendő önművelés céljait illetőleg.

Ezen ingyenes felolvasások rendezésére vállalkozott az egyesület irodalmi szakosztálya. Közé is tette a múlt hésen a helyi lapokban az első felolvasás hírét, tudatván a három felolvasó nevét. E hír olvasásakor bizonyosan mindenki fölvetette azt a kérdést, vajjon mi lesz a három felolvasás tárgya? De azután mindenki megnyugodott abban, hogy szándékosan nem közölték a felolvasás tárgyát, hogy ez által is felköltsék az érdeklődők kíváncsiságát. De ugyan kinek jutott volna eszébe feltenni azt, hogy az a három, közbecsülésben álló férfiú, talán érdektelen, vagy érdemtelen tárgyról fog felolvasást tartani? Bizonyára senkinek.

Ellenkezőleg, azt kellett várnunk, hogy azok a helyi lapok, a melyek a közművelődési egylettől oly sokszor és oly hevesen követelték, hogy lépjen a működés terére; most, mikor ezt megtette, örömmel fogják ezért üdvözölni, különösen azért is, hogy maguk a vezérférfiak nyitják meg a felolvasók sorát, jó példával menve elől.

De ime mit látunk? Azt, hogy az a lap, a melyik lehangosabban követelte a közművelődési egyesület akeziójának megindítását, most ime gunyos találgatózásba fog a felett, hogy mi is lesz majd ama felolvasások tárgya

Nos, hát ezt az eljárást semmiképen sem helyeselhetjük.

Mert mikor látjuk ama közbecsülésben álló férfiakat önzetlenül fáradozni azon, hogy a tespedő társadalmi életet felelevenítsék, komolyabbá, tartalmasabbá tegyék, bizony nem fogjuk őket már előzetesen kisszerű, gunyos hangú bírálgatással bosszantani. Szerintünk az ilyen önzetlen buzgólkodást a köz érdekében úgy a társadalom, mint az ennek érdekét szolgáló sajtó részéről még utólag is csak a hálás elismerés illetheti meg. A mindenáron való bírálgatás ilyen alkalmammal teljesen szükségtelen, felesleges okvetetlenkedés. A közönség érdekét éppen visszafelé szolgálja.

Hiszen ha közbecsülésben álló férfiak nemes szívök sugallatából vállalkoznak arra, hogy komolyabb jellegű, ingyenes felolvasások (malinée-k) rendezésével társadalmi életünk színvonalát emeljék, mi csoda különös eljárás az, a mely alaptalan, mert előzetes, gunyos bírálgatással úgy őket, mint a nagy közönséget el akarja ettől riogatni. Avagy talán az ilyen eljárás buzdítani fog másokat is arra, hogy siessenek a felolvasó asztalhoz, kitévén magukat hasonló, elébevágó leránczígálásnak? Alig hiszszük.

Am a közbecsülésben álló férfiakat pedig felkérjük, hogy megkezdett útjukon tovább haladva, ügyet se vessenek az ilyen érthetetlen gáncsolódásokra. Biztosíthatjuk őket, hogy jóra való közönségünk csak komoly érdeklődéssel várja és hálás szívvel veendi kezdeményezésüket és jóra való társadalmunkban

mihamar megtalálják munkatársait is.

Ha aztán később is előállnak a gunyolódók, az nem tarthat vissza bennünket a jónak munkálásától. Hisz a jótett önmagában leli jutalmát; bő jutalmát a komoly társadalom hálájában, nem szorul a felületesebb tömeg tetszészajára.

Hiszen láttuk közelebb a múlt szombaton is, hogy koszorus dalárdánk nagy szabású hangversenyén a terem egyharmadát sem töltötte meg e nagy város közönsége. Persze, mert a tömegesebb része a színházban gyönyörködött az „Az asszony regiment” című orfeumi darab szemet és fület esiklandozó ledérségeiben. Ez kell a miskolci közönségnek, a mely az erkölcsi sülyedés lejtőjére éppen úgy rá lépett, mint más gyorsan növekvő városoké.

De ez ellen nem kel ki laptársunk, bíráló pennája eltompul az érzékesiklandozó jelenetek láttára, melyek a magyar színművészetet az orfeumok színvonalára sülyesztik alá.

Ellenben nagy a felháborodás a diákság féktelen viselkedése miatt. Én istenem! Hiszen nem is ismernének rá a fiatalságra, ha másképen viselkednék.

De azt kérjük, kik az okai ennek? Nem a színház maga rontotta el őket, mikor a múlt színi-évadban a színészek és színésznők maguk vadásztak a könnyen pezsdülő vérű fiatalság tetszészajára? Meg a közönség, a mely a sikamlós, érzéki darabokat kívánja és pártolja? Tehet-e az ifjuság arról, ha fiatal vére teljes erővel fölpezsdül az izgatató érzékiségek láttára, a ledérségek hallatára? Avagy talán az az intézkedés akart ezen segíteni, a mely a földszinti állóhelyről fölvette őket a karzatra, a eselédnép közé? Hiába sürgettük meg a karzati diákhely beszűntetését s e helyett a diákság számára a műveltebb közönség soraiban mérsékelt áru jegyek kiadását. A miskolci színiügyi bizottság nem tehetett meg ezt, a mit pl. a kolozsvári és más színházakban megtettek. Mert ott azok a testületek a fiatalság erkölcsi nevelésének érdekét fontosabbnak tartják a pénzügyi szempontoknál. A eselédnép közé szorított tanulósrakonezátlanokodásáért, eldurvulásáért tehát leginkább a színiügyi bizottság veheti magára a felelősséget. És ugyan ezen laptársunk legutóbbi számában e tárgyban is az ifjuság színházlátogatásának megvonását emlegeti arra az esetre, ha ott fönt a eselédnép közt szépen meg nem húzódik, a helyett, hogy az ifjuság érdekében való változtatást javasolt volna.

Vármegyei bizottsági tagok választása.

Borsodvármegye törvényhatósága szombaton, e hó 9-én tartott közgyűlésében a kisorsolt 100 bizottsági tag helyének választás útján való betöltése céljából a *választás határidejéül november hó 19-ik napját tűzte ki*. Tehát alig egy hét választ el bennünket attól az

időtől, a mikor a vármegyénk sorsának intézésébe mi egyszerű polgárok választási jogunk gyakorlása által beleszólhatunk.

Mindama politikai jogok között, melyeket az állami hatalom a polgárnak nyújt, a legfőbb és legjelentősebb: a választás joga, mert ez által nyer befolyást a polgár a közélet alakulására, irányára, belső tartalmára, az egész állam lét formálására és az önkormányzati testületek mikénti fejlődésére. A választás joga azonban nemcsak jog, melyet a polgár azon tettek fejében kap, melyeket a nemzeti fentartása érdekében visel, hanem, mivel a jog érvényesítése a tömeg javáért történik, egyúttal kötelesség is. Akár a törvényhozás tárgyában, akár az önkormányzati képviselőbe küldi a választó a maga jelöltjét, egyaránt szem előtt kell tartania a jogból folyó azon felsőleges parancsot, hogy közérdekű ténykedést cselekszik és kötelessége akként jogával élni, hogy hazájának, megyéjének vagy városának valóban üdvére és boldogítására legyen.

Városunk és megyénk polgárságának nemsokára alkalmá lesz megnyilatkozni, hogy kiket óhajt a meglehetősen nagy számot kitevő megyei törvényhatósági bizottsági tagok helyére megválasztani. — Nem tulzunk, midőn azon nézetünknek adunk kifejezést, hogy ezen választás döntő befolyással lesz Borsodvármegye jövő fejlődésére. Ugyanis az új törvényhatóság lesz hivatva megválasztani az új tisztikart, esetleg az új alispánt és kétségtelen, hogy ennek egyénisége bizonyos mértékig irányító hatást fog gyakorolni városunk és megyénk közéletére annyival is inkább, mert esetleg más főbb hivatalnoki állások is betöltendők lesznek. De hiszen a törvényhatóság részleges ujjáalkotása már magában is bir oly jelentőséggel, hogy valóban újjá alakulnak mondhatjuk a bizottságot, mely a választások után összeülni fog.

És hogy ennek a jelentőségnek tudatában van a választó-polgárság, azt bizonyítja az a szokatlanul lázas érdeklődés, melylyel már most viseltetnek a választás iránt.

A kombinációkat fűzik, a találgatásoknak széles teret nyújtanak, az esélyeket mérlegelik, már hetek óta pártokon belül. Bizonyos izgalom észlelhető a jelölendő megállapításánál és talán soha ennyi liszta nem forgott, mint a mennyi a mostani választásnál forogni fog. Ugy látszik, a pártkeretek egészen eltűnnek e kérdésnél, a hivatalos jelölések vesztenek erejükből, osztályok, csoportok lépnek a tevékenység terére, hogy óhajait érvényesítsék.

Nem megrovandó, sőt ellenkezőleg, dicsérendő a polgárság nagy buzgalma, melyet a jelöléseknél tanusít.

De ez a buzgalom csak akkor fog értékes tartalommal birni, ha a polgárság józan gondolkozással, erős alkotással, bizalmát azoknak nyujta, kik azt valóban megérdemlik, kiknek egyéni kvalitása biztosítékot képeznek arra nézve, hogy a *polgárság érdekeit fog-*

ják képviselni és mintegy felrissitőleg hatnak azon petyhüdt élet — folyamatra, mely a törvényhatóság működését — őszintén valljuk meg — jellemezte.

A városi és megyei bizottsági tagok választásánál minden józan polgárnak arra kell ügyelni, hogy olyan férfiakat válasszanak be a törvényhatósági bizottságba, a kik tudásuk, tehetségük és becsületük révén érdemesek erre a kitüntetésre és egyéni értéküknél fogva garanciát nyújtanak arra, hogy Borsodvármegye és Miskolcz város érdekeiért dolgozni és azok érdekeit megvédeni tudják. Józan polgár a maga meggyőződése szerint fog szavazni.

Annak, hogy valaki méltó-e a polgárság bizalmára, csak azon egyetlen feltétele lehet, hogy az illető egyénben felismerte-e a polgárság a képességet, a *karaktert*, az akaratot oly irányban, hogy csakugyan a város és megye érdekében fog munkálkodni.

Vegye kezébe a választó közönség a rostát és ne ereszsze át azokat, kik a vármegyéért és városért semmi jót nem tettek, kik *semmi önálló gondolkodást nem tanusítottak, a kik mindig a hatalom parancsszava hallgatta dróton rángatható bábok voltak*, kik a polgárság érdekében nem buzgólkodtak, kik csupán azon a czimen kéri a bizalmat, mert ezzel eddig dicsekedhettek. A polgárság bizalma olyan virág, mely csak addig él, míg gyökerét *érdemek* melege táplálta, de elhervad, ha vele önérdék akar ékeskedni.

Figyeljen a polgárság arra, hogy a mi gyom és dudva, azt nem nagyobbra növeszteni, hanem *kiirtani* szokták. Az érdemesek maradjanak, az érdemtelnek távozzanak. A polgárság pedig lelkiismeretesen feladata magaslátán állva, kötelessége tudatában teljesítse a kritikát. Így hisszük, hogy olyan törvényhatóságunk lesz, melytől sok nemeset, jót és vármegyénk szebb jövőjét lehet reményleni.

Ki legyen az alispánunk? Lapunk legutóbbi számában ez alatt a czim alatt közölt cikkünkre *Bizony Ákos* országgyűlési képviselő urtól a következő levelet kaptuk:

Miskolcz, 1901. november hó 10-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

A személyemmel egyszer s másszor foglalkozó hírlapi közleményekre nem szoktam nyilatkozni, mintán a sajtószabadságot feltétlenül tiszteletben tartom, hírlapi polemikához pedig sem időm, sem kedvem nincs.

A becses lapjának folyó hó 9-iki számában megjelent, engem alispáni székre jelölő cikkknél azonban kivártelt kell tennem két okból.

Először azért, mivel nem akarnám, hogy bárki is azt hihesse, hogy én az alispáni állásra töreksem, vagy legalább esetleges megválasztásomat szívesen venném, másodszor mivel a reám egy hozzám közel álló lapban halmozott érdemetlen dicsérettek ellen tiltakozni erkölcsi kötelességemnek ismerem.

Szíveskedjék tehát becses lapjának legközelebbi számában közzé tenni, hogy én az alispáni székbe nemcsak nem vágyakozom, de jelölésem ellen is határozottan tiltakozom, mintán szilárdul el vagyok határozva semminemű közhivatalt el nem

vállalni, továbbá hogy én a közigazgatással szakszerűen sohasem foglalkoztam és így ezen a téren csakis dilettáns lehetek. Becses lapjának tisztelt cikkirója tehát közigazgatási ismereteimet nagyon is túlbecsülte akkor, midőn engem az alispáni szék betöltésére képesnek, sőt első sorban hivatottnak jelentett ki.

Tisztelettel
Bizony Ákos.

Ennek a levélnek elolvasása után mindenki azt kérdezheti tőlünk: miért irtuk és adtuk ki a szóban forgó cikket, ha egyszer *Bizony Ákos* az alispáni állásra a jelölést elfogadni nem hajlandó?

Erre a kérdésre vonatkozólag kijelentjük, hogy a nevezett cikket nem mi irtuk, hanem vármegyénk egyik tekintélyes, hangadó férfitól kaptuk azt közlés végett. Sokáig gondolkodtunk a fölött, vajjon kiadjuk-e vagy sem. Fölmerült lelkünkben az a gondolat, hogy ha *Bizony Ákos* az alispáni székbe megválasztják, mi lesz az északi kerülettel? Találunk-e hozzá hasonló jelöltet, a kinek nevével zászlónkat ismét diadalra juttathatjuk? Ki tudja, nem veszteneink-e el a kerületet? . . . Mindezek a gondolatok azonban mint a jövőnek kérdései — háttérbe szorultak a *sajtó nagy feladatai előtt*.

Mi a sajtó feladata?

A sajtó, mint a közvélemény tolmácsa, csak akkor felel meg hivatásának, ha a közönség szívében tartja a kezét, s annak érleltetéséből nyeri eszméit, gondolatait. Csak az a lap áll feladatának magaslátán, melynek hangjában a közönség vágya, óhaja, akarata csendül meg. Ennek tudatában mi elzárhattuk volna-e hasábjainkat egy olyan nagyarányu mozgalomtól, mely vármegyénk köz- és társadalmi életének egészségesebb alapra fektetése céljából indult meg? Ezt éppen mi, a független, szabad gondolkodás hívei és őrei meg nem tehattük. Abban a cikkben Borsodvármegye lelkiismerete szólalt meg. Hangot adott a lelkiismeret szavának egy tekintélyes párt, melynek meggyőződését, szabadakarátát még nem verhetette bilincsekbe a hivatalos hatalom. Az a tekintélyes párt azt hiszi, hogy a lenyűgözött vármegyei közakaratot csak a *Bizony Ákos* nevével szabadithatja föl jármaiból. Hát már most mi kérdezzük mindenkitől: Szabad lett volna-e nekünk hallgatni akkor, a mikor egy olyan mozgalomról van szó, mely az elnyomatás jármát akarja levenni a vármegye nyakáról? . . . Ugy-e hogy nem? . . . No hát azért adtuk ki azt a cikket.

Most pedig engedelmet kérünk a mi szeretve tisztelt képviselőnkől, *Bizony Ákos* urtól, ha cikkünk közlésével neki némi kellemetlenséget okoztunk. Mi csak a közérdek iránt tartozó kötelességünket teljesítettük akkor, a mikor annak a tekintélyes, nagy pártnak — mely alispán-jelöltségét óhajtotta — vágyát, akaratát tolmácsoltuk. Ne vegye tőlünk rossz néven, ha mi néha érdemeit szánkba vesszük. Nem dicséret ez, nem tömjénezés; hanem az igazság őszinte, merev kimondása. Most is kénytelenek vagyunk mereven, őszintén kimondani, hogy *Bizony Ákos* — minden tiltakozása daczára is — a közigazgatás terén szaktekintélynek tartjuk és legelső sorban hivatottnak az alispáni szék betöltésére. Ezt nemcsak mi mondjuk, hanem egész Borsodvármegye mondja és elismeri. Hiszen ha

már Bizony Ákos sem volna a közigazgatás terén szaktekintély, akkor mi igazán nem tudjuk, ki lenne hát az Borsodvármegyében?

No de hát erről most már ne beszéljünk. Majd csak lesz valahogy.

Szerlk.

Megyei és városi ügyek.

== **Megyei rendkívüli közgyűlés.** Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága báró Vay Elemér főispán elnöklése alatt szombaton f. hó 9-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a megyebizottsági tagok tekintélyes számban voltak jelen.

A rendkívüli közgyűlésnek alig volt valami fontos tárgya, s csak azért lett főképen összehívva, hogy meghatározzák az 1901. év végével lejárt megyebizottsági tagsági helyekre leendő választás határnapját, továbbá, hogy kitűzzék a vármegyei általános tisztújítás idejét.

A megyebizottsági tagok választása november hó 19-én, az általános tisztújítás pedig december hó 19-én lesz.

Több kisebb ügy elintézése után a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Felvilágosítás és kérelem.

A Borsodmiskolczi közművelődési és muzeumi-egyesület választmányja 1901. október 21-ik ülésében elhatározta, hogy a téli hónapokban felolvasásokat tart. — Határozatának teljesítésével az én csekély személyemet bizta meg. Ennek a megtisztelő megbízásnak következtében már eddig is többeket kértem fel és nyertem meg és fogok még felkérni, hogy városunk művelt közönsége egy részének óhaját, a mennyire körülményeink engedik, teljesíthessem, jobban mondva, teljesíthessük.

Azt vettem azonban észre, hogy már az első meghívó kihirdetése alkalmával is vannak olyanok, kiknek tetszését meghívóm nem nyerte meg. Az egyik a felolvasás helye ellen tesz kifogást, a másik a felolvasás ideje ellen, a harmadik sokalja a három felolvasót, a negyedik a kihirdetés módját nem tartja megfelelőnek.

Arról én meg voltam győződve, hogy minden ember kedvét nem fogjuk eltalálni. — Ismerem azt a mesét én is, mely a molnárról és számárról szól. Minthogy lehetnek olyanok, a kiknek hirtelen nem jut az eszükbe, röviden elmondom. — A mese ilyen formán hangzik: Elindult a molnár fiával együtt a közellevő városba. — Minthogy szamarok is volt, azt is magukkal vitték. Utközben az öreg molnár fáradni kezdett és felült a számárra. A szemkőzt jövő látván ezt, korholni kezdtek az öreg, hogy ő maga a számaron ül, fiát pedig gyalogolni hagyja. Szöveget ütött ez a molnár fejébe. Leszállt a számárról és fiát ültette arra. A szemkőzt jövő ekkor a fiut szólta meg, hogy az fiatal létére számaron ül, míg öreg atyja gyalogol. Felültek mindketten a számar hátára. A szemkőzt jövő ekkor állatkinzóknak nevezték őket. Leszálltak mindketten és gyalogoltak a számar mellett. Ez sem tetszett az utonjáróknak. Bolondoknak mondták őket, hogy a szamarat kényelmesen sétáltatják, míg ők maguk gyalogolnak.

A közvélemény mindig ilyen volt, s ilyen is marad. Annak tetszését még halandó sohasem nyerte meg. Én sem vállalkoztam és sohasem is vállalkoztam arra, hogy városunk összes közönségének vágyát, óhaját kielégítem. Felolvasásunkat tehát azért rendezük, hogy városunk művelt közönsége egy részének óhaját kielégítsük. Azokat tehát, kiknek eljárásunk nem tetszik, tisztelettel arra kérem, hogy ne duzzogjanak azért, hogy mi éppen az ő tetszésüket, izlésüket nem ta-

láltuk el. A mi egyesületünk nem akadályoz senkit abban, hogy tetszése szerint szórközzék vagy szórakoztassa felebarátait, engedjék meg tehát, hogy a velünk egy nézetben levők is kedvük szerint tanuljanak és tanítsanak, mulassanak és mulattassanak. Meghívónkat ezek számára bocsátottuk ki, felolvasásokat is ezek számára rendezünk.

Nem közönyös előtünk a más nézetben levők óhaját sem. Ha erőnk és tehetségünk engedné, szívesen tennénk eleget annak is. Egyszerre, egy időben, egy módon mindenki kívánságának eleget tenni nincs hatalmunkban. Sajnáljuk, de lehetetlenségre nem vállalkozunk. Ha ilyen vállalkozó akadna, az elől a tért nem zárjuk el. Így is megélhetünk egymással szép békességben. Békénk ne legyen fegyveres béke, mert az sokba kerül. Békénk alapja legyen az egymás iránt tartozó tisztelet, becsülés, vagy legalább elnézés; mert az, a ki erre nem törekszik, nem helyesen fogja fel embertársai iránt való köteleességét.

Pores János.

A daláregylet hangversenye.

Fájó érzéssel vesszük a tollat kezünkbe most, a mikor koszorús dalárdánk hangversenyéről referálunk. Fáj a lelkünk, mert városunk közönségének műveltségi fokáról kell elmondanunk a leglesújtóbb kritikát.

Oly magas művészi fokon álló hangversenyben volt részünk, a milyen Miskolczon még ekkoráig nem volt. A magunk erejéből, városunk lakosainak művészi talentumából, tett ki a műsornak minden egyes száma. És mi igazán büszkéek vagyunk arra, hogy idegen szereplők nélkül produkálhattunk olyan zeneestélyt, a melyent Magyarország egyetlen vidéki városa sem produkálhat a maga erejéből.

Hallottunk legelső sorban koszorús daláregyletünk énekét Lányi Ernő karnagy vezetésével. Előadta Lányi „Dal a dalról” című remek kardalát. Micsoda éneklés volt az! Sohasem énekelte még így egy dalárda sem ebben az országban. Mesébe való az, a mit Lányi Ernő ebből a dalárdából rövid három hónap alatt teremtett. Mintha nem is azokat a hangokat hallanánk az ember, a melyeket eddig hallott; valami tisztább, odaadóbb zene csengett a fülünkbe. Hiszen Kassán is szépen énekeltek a miskolczi dalárda, azért kapta az első díjat; de oly szépen, mint a szombati hangversenyben, ott sem és sehol sem énekelte még. Nem tudjuk, melyik volt szebb, melyik volt meghatóbb: a „Magyar nyelv” című kötött versenykaré vagy a „Barna kis lány mért vagy olyan szomorú” kezdetű népdalegyveleg?... (Mind a kettőt Lányi írta). Azt azonban tudjuk, hogy remek volt mind a kettő és a mikor elénekeltek, az öröm és a büszkeség könnye ragyogott a szemünkben arra a gondolatra, hogy ez a mi dalárdánk, mely arra van hivatva, hogy minket gyönyörködtessen. Gyönyörködtetett is. Bámulatos fegyelem és szabatoság jellemezte azt az éneket; mintha annak a 25 dalosnak egy szája lett volna, melyen keresztül azoknak lelke, gondolata, érzelme olvadt volna össze egy felséges harmóniában. No de tapsolt is a kis közönség lelke igazi mélyéből a derék dalosoknak és meleg ovációban részesítette Lányi Ernőt, a költő karnagyot.

Mit mondjunk Recht Sándor zeneiskolai tanár hegedűjátékáról? Őt ez alkalommal először hallotta a miskolczi közönség s annyit mondhatunk, hogy első fellépésével bámulatba ejtette s egészen elragadta a közönséget. Mikor a pódiumra lépett s végig húzta vonóját a húrokon, csodálatosan szép hangokat csalt ki abból a száraz fából. Azonnal beláttuk, hogy nem közönséges hegedűssel, hanem ihletett művészszel állunk szemben. Beethoven hegedűversenyét játszotta, azt a nehéz darabot, mely a világhírű művészek erejét is megpróbálja. És Recht Sándor könnyedén játszva győzte le

a futamok és trillák nehézségeit. Grieg sonátáját, Wieniavszky táncdarabját, Hubay csárdajeleneteit mesteri felfogással adta elő. Hallgattuk az édes hangokat, sokszor azt hittük, hogy nem is egy ember, hanem egy egész zenekar játszik. Valóságos varázsvessző kezében a vonó, melylyel tulvilági hangokat csalt ki a hurokból. Falrengető taps fogadta minden darabnak előadását.

A kísérletet Lányi Ernő játszotta a zongorán művészi finomsággal, a mint azt csak egy Lányi játszhatta.

A műsört Környöcz Ilona cimbalom játéka tette változatossá, a ki Allaga „Hattyu dal”-át játszotta nagy ügyességgel. A közönség hangos óhajára egy magyar népdalegyveleget is játszott ráadásra, melyért zajos tapsal jutalmazta a lelkes közönség.

Igy folyt le a hangverseny. Most tehát már mindenki kérdezheti: miért kell megírni Miskolc város közönségét? Azért, mert ez a remek és gyönyörűségekkel teljes hangverseny csaknem üres teremben folyt le. Miskolc város művelt közönsége távollétével tündökölt. Szomorú jelenség ez! Azt mutatja, hogy városunk közönsége ma még nincs megérve a komolyabb felfogásra; ma még nem képes felemelkedni arra a magas művészi színvonalra, a hol egy Lányi Ernő és Recht Sándor ragyogtatják mesés talentumaikat. No de bizunk a jövőben! Ez a két férfi, a kiket istennek különös jóvoltából magunkénak mondhatunk, meg fogják törni a jeget, a nagy közönségséget. Hisszük, hogy a következő hangverseny alkalmával zsufozásig megtelik a terem az igazi művészet után vágyódó közönséggel.

Adja isten, hogy úgy legyen!

UJDONSÁGOK.

— **Tisztelettel kérjük lapunk vidéki előfizetőit, hogy a hátralékban levő díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.**

— **Presbyter-választás.** A miskolczi ev. ref. egyház a jövő vasárnap, azaz november hó 17-én délelőtt fél 11 órakor az avasi templomban egyházi közgyűlést tart, melynek egyik fontos tárgya a presbyterium kebelében megüresedett helyeknek választás utján való betöltése lesz. Felhívjuk azért az egyház híveit, hogy a jelzett gyűlésen minél számosabban jelen legyenek s olyan presbytereket válasszanak, a kik az egyház iránt való szeretetben, a közjóért való munkálkodásban kiválóak. A presbyterium intézi az egyház ügyeit, nagyon fontos dolog tehát az, hogy kikre bizzák ezeket az ügyeknek intézését. Ettől függ az egyház jövője, híveinek jóléte és boldogsága!

— **Kinevezés.** A miskolczi m. kir. pénzügyigazgatóság Gredinger Pált a sajtó-szentpéteri m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Gärtner Izidor és Andor vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Gergely”-re magyarosította.

— **Hymen.** Koppányi Miklós kir. törvényszéki jegyző szombaton vezette oltár elé Pongor Zsuzsika urhölgyet. — **Dienes Lajos** f. hó 16-án tartja esküvőjét Németh György polgártársunk kedves leányával Ilonával a Kossuth utcái ev. ref. templomban.

— **Vasuti áthelyezések.** A miskolczi üzletvezetőség területén Lányi Imre állomásfőnök Tornáról hivatalnoki minőségben Garam-Berzenczére, Sáfrány Imre állomásfőnök Torna Szent-Miklósról hasonló minőségben Tornára; Mosolyi Ödön kivatalnok Kassáról Zsolczára, Szedlacek Emil állomásfőnök Keresztes-Nyárádról hivatalnoki minőségben Ruttkára; Dobrik Bertalan hivatalnok Rutk-

káról állomásfőnöki minőségben Keresztényrádra és Botos Ferencz hivatalnok Ruttkárról Füzes-Abonyba helyeztettek át.

— **Kinevezések a megyénél.** Báró Vay Elemér főispán *Piczek* Béla irattárnokot, közigazgatási kiadót, *Barczikay* Barnabás irnokot közigazgatási irattárnokká, *Vitali* György járási irnokot, *Orosz* Géza díjnokot és *Csurgyay* Józsefet központi irnokká, *Simon* Barna segédjegyzőt Edelénybe, *Krausz* Mór díjnokot Sajó-Szentpéterre, járási irnokokká kinevezte.

— **Halálozás.** Özvegy *Miklós* Gyuláné született buchenthali báró *Dobrovolszky* Eugénia szombaton Balajton 70 éves korában meghalt. Az elhunyt matronában miklósvári *Miklós* Ödön volt államtitkár, a szirma-besenyői kerület országgyűlési képviselője és miklósvári *Miklós* Gyula Borsodmegye volt főispánja, édesanyjukat gyászolják.

— **Ifjúsági tüntetés.** Egyik helybeli lapársunk egy egészen tárgyilagosan tartott cikk keretében szóvá tette a színházi hangulatsinálásnak azt az elítélendő módját, mely már régóta zavarja és bosszantja a néző publikumot. Volt is eredménye, csaknem olyan, mint milyenre joggal számíthatott. Ugyanis, az érintettek közt akadtak *névtelen lovagok*, kik a szerkesztőt piszkolódo, fenyegető levelekkel elhalmozták, lakása előtt botrányt rendeztek, lapját megégették, sőt állítólag fenyegették, hogy a szerkesztőt nyilvánosan is inzultálják. Ez a szellem, mely egy közírtézet irányítását akarja illetéktelenül befolyásolni, mely tettei felett már most sem tűr bírálatot, mely a helyett, hogy komoly munkával a haza hasznos tagjává képezné magát, elmerül az élet léhaságaiba, a leglátározottabban megrovandó. Tudjuk mi jól, hogy az ifjúság nagy többségének komolysága semmi szolidaritást nem vállal a heccz-majszterekkel, e botrányhajhászokkal, de éppen azért kell a komoly elemeknek számítani a maguk köréből azt a néhány léha egyént, kik az egész tisztességét veszélyeztetik. Ajánljuk őket első sorban tanáraik becses figyelmébe s a mennyiben komoly felelősséggel járó munkájában a szerkesztőt háborgatnák — rendőrségünk jóakaratu pártfogásába is. Az inzultussal való fenyegetéssel nagyon természetesen a szerkesztőt terrorizálni nem lehet s ha csakugyan akadna olyan vakmerő csemete, ki erre vetemednék, reméljük, a szerkesztő is majd csak tudni fogja, hogy magának, saját biztonságának mivel tartozik s természetesen ez lesz irányadó nála a rögtöni megtorlásban.

— **Mennyi pénzbe került a mostani esküdtzéki ciklus.** Az idei IV. esküdtzéki ciklusban 18 bűnügyet tárgyaltak, hétfőn volt az utolsó tárgyalás, a mikor is Ortway Miksa kuriai bíró, törvényszéki elnök felolvasta egyenként az esküdteknek, hogy ki, milyen összeget kap s végeredményben kitűnt, hogy az esküdtek ezuttal összesen 2591 korona 40 fillért kapnak.

— **A világhírű Miskolcz.** Hogy ezt címét és jelzőt méltán megérdemli a mi Kis provinciánk igazolja, ama kis szellemes levélke, mely Angolország fővárosából, Londonból e napokban érkezett a helybeli ifjúság egyik tagjához. Mig más közönséges faluba vagy városba küldött levelet teljes lehetetlenség minden közelebbi cím nélkül küldeni, addig a Miskolczra érkező levélre elég csak egyszerűen felírni a címzett nevet és tisztelettel megjegyezni, hogy „*annyi ott a csizmadia, a hány kaptafa,*” nohát ehhez aztán már nem kell bővebb commentár, mindjárt tudva van, hogy más városról, mint Miskolczról szó nem lehet. És jöhet a levél akár a holdból is, — kézbesítik annak rendje, módja szerint.

Ime az érdekes levél czimzés: Szól e levél Nagyságos . . . . . urnak. — Pesttől Oderbergig a lányok utánna bolondulnak. — Városa is híres, a melyet ő lakja, annyi ott a csizmadia, a hány a kaptafa.

Büszkék lehetünk a mi hazafias csizma-

diainkra, a kik ily világhírré emelték városunkat.

— **Gyógyítás szuggeszióival.** Különös eset történt a napokban a miskolzi Erzsébet kórházban, a mely azt látszik bizonyítani, hogy a hypnotizmusnak alkalmazása az orvosi tudományra nézve fontos eredményekkel járhat. A miskolci Erzsébet-kórházban hetekkel ezelőtt egy *Masser* Berta nevű francia nevelőnő került súlyos beteg, a kin kezelő orvosai sehogy sem tudtak segíteni. A leányt folytonos csuklás kínozta. Végre is *Szánthó* Bertalan dr. kórházi főorvos szokatlan módszerhez ifolyamodott. Hipnotikus álomba ejtette a leányt és azt szuggesztálta rá, hogy egy hétig nem szabad csuklania. Egy hétig a leány különös baja megszűnt, egy hét múlva azonban újra kitört rajta. Egy újabb kísérlet után, mely szintén bevált, a főorvos végre azt szuggesztálta a leánynak, hogy csuklania soha többé nem szabad. S a hipnotikus álomból való fölébredés után *Masser* Berta baja egészen megszűnt.

— **Tűz.** A vörös kakas réme tegnap reggel megijesztette a 13 város utca lakóit. Ugyanis *Koródy* János gazdaember háza kigyulladt s teteje teljesen leégett. A csakhamar ott termett tűzoltók elfojtották a tűz tovaterjedését.

— **Egy új féreg.** Anya: No Emike, mit tanultatok ma az iskolában?

Emike: A hernyókat, pillangókat és a férgeket.

Anya: Akkor hát most már valamennyit ismered?

Emike: Igen, mamuskám.

Anya: Hát például hogy hívják azt a férget, a melynek mamád a selyemruháit készítheti?

Emike: Papának!

x **Anyák!** Kinek ne volna legfőbb gondja, hogy gyermekének minden jót megszerezzen? A ki ezt teheti, kezdje el már csecsemő korában s ne használjon gyermeke fürösztésére akármilyen, a gyenge bőrt izgató, káros hatású szappant, hanem **csakis a Szabó Béla gyógyszerész miskolci pipere-szappangyáros által e czélra a legfinomabb oliva olajjal készített,** az érzékeny gyermekbőrre igen jótékonyan ható, illat nélküli **gyermek-szappant.** Egy darab 25 kr. 3 drb. 70 kr. Miskolczon kapható **Szabó Béla** drongériájában, **Mähr** Károly, **Weidlich** Pál, **Nagy** Miklós és **Berzy** László üzletében.

A britt oroszán s a bur mopszli.

(Az angol-bur háborúból.)

Santos Damont jó barátom. Igaz ugyan, hogy születésünk óta nem láttuk egymást, de ez barátságunkat nem rontotta. Miután tudtam, hogy az Eiffel torony körül telt légi utjának fáradalmait kipihente, fölkeretem: mennék le Transvába s győződnék meg alaposan arról az óriási győzelemről, mitől az angolok most is extázisban vannak s a midőn óriási küzdelem után sikerült nekik elfogni Cronje — *kutyáját.*

Santos Damont, a kedvemért mindent megtenne, két dolog kivételével, t. i. nem ad kölcsönt s nem ereszt boros pinczéjébe. Egy léghajózás neki Transvába annyi, mintha én reggel 1/29-kor az udvaromon szivarozva végig sétálok. Miután léghajóját kisöpörte, leporolta, felgörölte, utra keltünk. Végig száguldottunk Magyarország adóelt rónái fölött, keresztül a földközi tenger párázatán, átvágva a Saharát, fojtogató Samumot 13 óra és 39 percz múlva már ott voltunk, Kitchener lord sátora fölött, ki éppen szalonát piritott africai szőlő venyige mellett.

A híres győzelem lefolyása következő volt, mint azt a hadi levéltárból papyrus levélre írott jegyzőkönyvekből hitelesen meg tudhattuk:

Springerfeld és Kockenstein között egy angol dandár kémlelvén, hírvil hozta Kitchener lordnak, hogy egy erős burkomandó nagy társzekerekkel s nagy állat szállítmánnnyal Springer-felé. (A valóság azonban az volt, hogy egy ekhos szekér két burasszonnyal ment nyugodtan az uton Cronje tábornoknak a paaderbergi csatából menekült ölebével s egy lovas vitézzel.)

Kitchener fővezér azonnal intézkedett: Északkeletről előre nyomult French tábornok 56000 emberrel, 74 ágyuval, délnyugatról Littleton dandára volt a támadó 12 ezred lovasított gyalogsággal, 37 schraphnel- és 18 golyó szóróval, míg az üresen maradt teret Dindley fogta közbe 81.000 ember s 116 ágyuból álló tömeggel.

A hadi parancs értelmében, midőn a fővezér házi sapkáját a Vatermörder magaslátán a levegőbe hajította, megkezdődött az ostrom minden oldalról. A föld dübörgött a rohamtól, a levegőréteg reszketett az ágyu bömböléstől, az óriási füsttől csak 2 arasznyira lehetett látni. Ez óriási harcban természetesen az ellenfél tüzelését észre venni nem lehetett s így történt, hogy 42 órai kemény ágyuzás és ismételt roham után a győztes angolok öröm ujongás és hip-hop-hurráh kiáltások között elfoglalták az egész szállitmányt minden őrségével együtt. A legnagyobb örömet Cronje tábornok elfogott kutyája okozta. És ez nem is csoda! Az iszonyatos és félelmes állat 34 cm hosszú, 8 cm. magas és 27 mm. vastag volt. Nyaklanczán a gyűlölt Cronje név volt bevésvé látható. Az elfogott zsákmányt minden katonára kézzel-kézre adta, — mi tekintve azt, hogy az állat 175 dgrnyi volt — hihető is.

Kitchener fővezér azonnal gyapotba téve a nevezetes triumphot, egy gyors járatu hajón Angliába küldte azon czélből, hogy a világra szóló nevezetességet éjjel nappal impressáriózva, belépti díjából az eddig elköltött 254 millió font sterling hadi költség megtéríthető legyen.

A hadügyminiszterium pedig elhatározta, hogy a mult évben karácsonyra küldött csokoládé helyett, minden katonának egy szál szőr küldessék, mint hadi vitézségi dícsérem e Cronje maradékából s azt minden katonára ünnep és vasárnap mellén viselni köteles.

Ennek megerősítéseül a következő táviratot kaptam:

Ararát hegye, 1901. nov. 8.

(Saját tudósítónktól.)

Az angol kormány az itteni czédrus fák-ból 320,000 dobozt rendelt, melyben a kitüntetési díszszálak karácsonyra elküldhetők legyenek.

Igy megtapasztalva az angol vitézséget fölvertük Santos Damonttal léghajó kapcsainkat s több ily győzelmet kívánva az angliásoknak! — haza röppentünk s higyeje el kedvetlen olvasó, ha megbánta tapasztalatunk leírásának olvasását, mi is megbántuk e kirándulást.

Putnokoy István.

Felhívás.

— Magyarország összes tanítóhoz és tanító-egyleteihez. —

A Párkány vidéki r. kath. Tanítóegylet a tanítók, s különösen a kántortanítók nyugdíj-kérése ügyében országos mozgalmat indít. E mozgalom részesévé kívánja tenni Magyar ország összes tanítóegyleteit azért, hogy teljesen elkészített, csak kitöltésre és aláírásra váró memorandumokat küld az egyletek elnökeihez, kik azokat a gyűlések megtartása után illetékes helyeikre — nevezetesen Magyarország hercegprimásához, az összes püspökökhöz, az összes országgyűlési képviselők útján a parlamenthez, s a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez — felterjeszteni kegyesek lesznek. Ennek kapcsán előre is felhívunk minden tanítót, legyenek résen! Ne hagyják e mozgalmat nemtörődömségükkel meghiusulni! Saját magunk és családunk jobb jövőjéről van itt szó. Ha összetartunk, győzni fogunk. Jól megérlelt követeléseink a memorandum ezen alábbi öt pontjában foglalhatók:

1. „Mondja ki a törvény, hogy minden tanító birjon egyenlő nyugdíjjal egyenlő szolgálati idő után. Főnmaradhatna a tanítónak ezen joga, hogy megfelelő több befizetéssel egyes tanítók nagyobb nyugdíjösszeget biztosíthassanak maguknak, — mint ez az eredeti első nyugdíj törvényben is meg volt engedve. Ha pedig ez nem volna keresztülvihető akkor,

2. ha már a tanító kántor javadalma miatt nem juthat a tanítói fizetés kiegészítéséhez, úgy méltányos és igazságos csak akkor lesz az eljárás, ha kántori jövedelme viszont betudódik a nyugdíjjogosultságnál is.

3. A földjavadalomnál ne a catasteri jövedelem szolgáljon zsinórmértékül, hanem a tényleges jövedelem, mint az a papi kongrua céljából eszközölt földjövedelem számtáznál történt.

4. A kántortanítói nyugdíj-kérdés megoldása körüli nehézségeket lényegesen megkönnyítené az, ha a kántortanítói javadalmozáshoz tartozó földek mint földtanítói jelleggel ruházhatnának fel, azonban a földekre bekebelezett azon kötelezettséggel, hogy a földtanító tartozzék a kath. egyház kántori teendőit is teljesíteni.

5. A tanítók szolgálati ideje 35 évre redukáltassék.

A kétezer nyi memorandum már is készülőben van, s legközelebb szét fog küldetni Fel tehát Kartársaink, ne csüggedjünk! Legyünk résen! s akkor: „Lesz még egyszer ünnep e világon!”

Isten velünk!

A Párkány vidéki r. k. h. tanító-egyesület tagj.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Szerda: Milliók a hó alatt (előszőr.)
Csütörtök: Milliók a hó alatt.
Péntek: San-Toy.
Szombat: Asszonyregiment.

(—f—) **Bánk bán.** Hétfőn, **Katona József** születésének évfordulóján, a magyar színműirodalom egyik legkitűnőbb remeke, „Bánk bán” került színre. A nézőteret színültig megtöltő közönség sokat tapsolt a szereplőknek úgy felvonások végén, mint egyes nagyobb jelenetek után. Az előadás nem mondható sikerültnek, a minék egyik főoka a helytelen szereposztás volt. **Rajs** Peturt elég drámai hévvel játszotta, hangja azonban nem bírta azokat a kitöréseket, amelyeket e szerep megkíván. **Kalmár** bizonyára jobb lett volna. **Zsoltoványi**, mint Ottó, el

el sem képzelhető, s az amugy is ellen-szenves szerepet még kiálthatatlanabbá tette. **Holtóczy** Ilonát, midőn a színpadon megjelent, a közönség Gertrudisznak vélte, mely szerep inkább megfelel az ő egyéniségének, mint a Melindáé. — Egyedül **Bakó** László az, a kit meg kell dicsérnünk, jól lehet az ő hangja is már a második felvonásban elfulladt, s alig tudott felemelkedni. Legszebb és legsikerültebb jelenete volt a negyedik felvonás végén, a midőn Gertrudiszt megszurva észrevette a kezére ömlött vért.

*** **A diákok és a színház.** Az utóbbi időben a diákok olyan magaviseletet tanúsítottak a színházban, a mely a közönséget méltán megbotránkoztatta, s ennek következtében a rendőrkapitányság átiratot intézett az intézetek igazgatóihoz, hogy a diákoknak tiltsák be egy időre a színházbajárást. Tudjuk azonban, hogy ifjuság nélkül nincs színházi előadás, s ezt épen a Bánk-bán előadása alkalmával tapasztaltuk, miért is részünkről azt a megoldást találunk a leg-helyesebbnek, ha a tanintézetek igazgatói minden egyes osztályban külön-külön megintenek a diákokat s csak osztályfőnöki engedéllyel szabadna színházba járniok. Miután pedig a diákok eddigi türehtlen magaviseletének egyik főoka az volt, hogy a vezető a nagyobb diákok egyes színésznőknél napoként látogatásokat tettek, tiltsák meg a tanintézetek igazgatói a tanulóknak azt is, hogy színésznőkhöz járjanak, de tiltsa meg a színigazgató is a színésznőknek, hogy diákokot elfogadjanak. Nem való és nem méltó a diáksághoz az ilyen eljárás. Mutassák meg, hogy tudnak komolyan gondolkozni s ha volnának talán közöttük egyesek, a kik még ezután is rakoncátlanok, közönségek ki azokat maguk közül. Reméljük, hogy a diákokat mielőbb vizsgáljuk a színházban!

Törvénykezés.

Esküdtszéki tárgyalások.

Szombaton szándékos emberölés büntetével vádolt **Eröss Ignác** állott az esküdtek előtt azért, mert folyó évi szeptember hó 11-én délután 1 órakor **Kacsur Vilma** 12 éves kis leányt forgópisztolyból megöltte, s a kis leány ennek következtében azonnal meghalt.

Az eset a következő: **Eröss Ignác**, a Bodó-hegyen szőlőpásztor már többször vette észre, hogy a szilvát asszonyok lopkodják. Szeptember 11-én is észrevette, hogy egy asszony dézsmálja a szilvát, először reákiáltott, de miután az asszony erre mitsem adott, elsütötte a revolverét. A lövés zajára az asszony megijedt, s futni kezdett; de megijedt a lövéstől az ott elhaló **Kacsur Vilma** és **Ida** is, s ők szintén futottak. **Eröss** újabb felszólítására sem állott meg az asszony, s így elsütötte újabb is a revolvert. A golyó azonban nem az asszonyt, hanem az egyik kis leányt fején találta.

A tárgyaláson **Ortvay Miksa** kuriai bíró elnökölt, mint szavazóbírák **dr. Görgey Sándor** és **Hubay Gyula** kir. törvényszéki bírák szerepeltek, jegyző volt: **dr. Körössy Pál**. A vádhatóságot **dr. Szapár József** kir. alügyész, a védelmet **dr. Köszegi Armand** ügyvéd képviselte.

Miután az esküdtszék a következő tagokból, — **Hercz Sándor**, **dr. Havas Leó**, **dr. Nagy Péter**, **Frank Zsigmond**, **Konn Hermann**, **id. Fodor Károly**, **Kun Kálmán**, **Greuter József**, **Petrik Pál**, **Meskó László**, **Csorba József** és **Friedmann Dávid**, — megalakult, vádlottat, majd az elhunyt kis leány atyját, **Kacsur Lajost** és kis testvérét, a 10 éves **Idát** hallgatták ki.

A honczjegyzőkönyv felolvasásával a bizonyítási eljárás befejezést nyert s az ügyész a szándékos emberölés kérdését, a védő a gondatlanságból okozott emberölés kérdését

indítványozta feltenni. E két kérdéshez **dr. Havas Leó** esküdte a halált okozott súlyos testi sértést is kérte feltenni, mire a törvényszék visszavonult s az esküdteknek feltette a szándékos emberölés és a halált okozott súlyos testi sértés kérdését.

Ezután a perbeszédre került a sor, majd az esküdtek, kiknek főnöke **Kun Kálmán** volt, vádlottat a halált okozott súlyos testi sértés büntetében mondták ki bűnösnek, s ennek alapján a törvényszék **Eröss Ignácot** öt évi fegyházra ítélte.

A 92. szakasz nem alkalmazása miatt védő semmisségi panaszszal élt.

Hétfőn volt az idei IV. esküdtszéki ciklus utolsó napja. E napon **Vilk Rudolf** állott az esküdtek előtt, a ki **Sajószentpéteren** 1901. évi május 18-án veszekedés után bepálinkázva, egy nagy konyhakéssel úgy megszurta **Szterankovics Ferenczet**, hogy ez néhány pillanat alatt kiszervenedett.

A tárgyalást **Ortvay Miksa** kuriai bíró elnök pontban 9 órakor megnyitván, vádlottat az általános kérdésekre kihallgatta.

Szavazóbírák voltak: **Dr. Görgey Sándor** és **Hubay Gyula** kir. törvényszéki bírák, a jegyzőkönyvet **Mocsár Andor** jegyző vezette. A vádhatóságot **dr. Szapár József** kir. alügyész, a védelmet **dr. Frankfurter Sándor** ügyvéd képviselte.

Az esküdtszék a következő tagokból alakult: **Friedman Dávid**, **Délm Herman**, **Meskó László**, **Soóváry Károly**, **Konn Miksa**, **Munk Soma**, **Petrik Pál**, **dr. Nagy Péter**, **Csorba József**, **id. Fodor Károly**, **Hosszafalussy Gyula**, **Kun Kálmán**. Pótesküdt volt: **Klein Lajos**.

Vádlott kihallgatása után a tót tolmács segélyével a tanukat hallgatták ki. Egy óra után a tárgyalás 3 óráig felfüggesztetett, a mikor is folytatták a tanukihallgatásokat.

A bizonyítási eljárás befejezése után megszerkesztették az esküdtek elé terjesztendő kérdéseket s megtartotta **dr. Szapár József** kir. alügyész vád, **dr. Frankfurter Sándor** ügyvéd pedig védbeszédét.

Ezután az esküdtek visszavonultak s főnökük **Kun Kálmán** elnöklete alatt meghozták verdiktjüket, bűnösnek mondván ki vádlottat. A törvényszék ennek alapján **Vilk Rudolfot** két és fél évi fegyházra ítélte. Az elszervenedett öt hónapi vizsgálati fogságot betudják.

Adófizetés iránti felhívás!

Az 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. és 40-ik § ai értelmében az egyenes adók mindenkor az évnegyed közepéig fizetendők. Felhívattak tehát mindazon adófizetők, kik e f. év IV-ik negyedére esedékes állami, községi és utadó tartozásaikat ez ideig le nem rótták, hogy ebbeli kötelezettségöknök 8 nap alatt annyival inkább igyekezzenek eleget tenni, mivel ellenesetben a fent idézett t.-cz. 55. és 56 ik §-ai alapján, ellenök a zálogolási eljárás fog alkalmaztatni.

Miskolcz, 1901. november hó 8-án.

Miskolcz város adópenztári hivatala.

Káposzta-gyalusok

legfinomabb

Tiroli gyalukkal

megrendelhetők

Pilcz József késművesnél

Széchenyi-u. 12.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen czikk.

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvosszaktekintélyek által ajánlatik a

JÓZSEF TÁP-TEA

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asthma), elnyálgásodás ellen

az I-ső SZÁMU JÓZSEF-TEA

(ára 50 fillér).

Nehéz emésztésnél, székszorulásnál, bágyadtságánál, tulhizásnál, és mint vértisztító teát orvosi szaktekintélyek ajánlják rendszeres használatra a

II-ik SZÁMU JÓZSEF-TEÁT.

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszont eladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő- és szétküldési raktár:

Vogler Józsefnél Budapest, VII. ker. Külső Váci-út 140. szám.

Képviseletet vidékre minden városban adok.

295. 1901.
végrh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. törvényszék 1901. évi 4781. számú végzése következtében Dr. Wohl Sámuel ügyvéd által képviselt Abauj-Szepesi tktár zálogintézetét, javára Berzoviczy György és t. ellen 3600 kor. s jár. erejéig 1901. évi július hó 5-én foganatósított biztosítási végrehajtás útján fe és felülfoglalt és 3800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: járművek, lovak és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az odélényi kir. járásbíró 1901. évi V. 265/3. számú végzése folytán 3600 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi június hó 6. napjától járó 6% kamatai, 8 k. 35 f. óvási, 1/3% váltódi és eddig összesen 173 kor. 55 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szendrő-Ládon, Gabriellánomon leendő eszközzésére 1901. évi november hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Edélény, 1901. évi október hó 24. napján:

Papp Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

A miskolci közlegeltetési csoport tulajdonát képező Pápa hegyen több lábón álló

tölgy- és gyümölcs-fa, egy kút-szerkezet

és vegyes anyagból épült

istálló

1901. nov. 17-én, szombaton a helyszínén tartandó **közárverésen el fog adatni**, melyre a vevők tisztelettel meghivatnak.

A fent jelzett birtokból **24 magyar hold terület** holdankint **14** kor. évi bérösszegért azonnal

bérbe vehető.

Kelt Miskolcz, 1901. nov. 20.

A gazdatanács nevében

Csorba József,

m. m. g. o. elnök.

319. szám.
vh. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1901. évi 252/36. számú végzése következtében dr. Frank Sala ügyvéd által képviselt Drössler Károly budapesti lakos javára Korody József h.-bábai lakos ellen 524 kor. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 12-én foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2340 kor.-ra becsült gazdasági állatok, gazdasági eszközök és butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-csáthi kir. járásbíró 1901. V. 50/4. sz. végzése folytán 454 kor. hátr. követelés, ennek 1900. október hó 20 ik napjától járó 6% kamatai s jelen árverési költségek erejéig Heő-Bábán, Korody József végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközzésére 1901. évi november hó 28 ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt M.-Csáthon, 1901. évi november hó 9-ik napján.

Némethy Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Kölcsön-könyvtár.

A hosszú téli estékre ajánlom ujonnan berendezett

kölcsön-könyvtáramat

mely a modern regényirodalom legjelesebb munkáit foglalja magában.

Teljes számú műveikkel vannak képviselve Jókai, Beniczky, Herczeg, Bródy, Marlitt, Gárdonyi, Mikszáth, stb.

Havi bérlet 1 K. 60 fill. Egész télire májusig a bérösszeg 8 korona.

Jegyzék ingyen.

Gedeon András

könyv és papírkereskedése Miskolcz

☛ Máhr K. üzletével szemben. ☛

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a

Weyrach Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan

Borszesz padló-fénymázra.

Ezen fénymáz a legjobb padló-mázoló szer, gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is. Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben. 1 kilos üveg ára 2 kor. 40 fill., 1/2 kilos üveg ára 1 kor. 30 fill.

Főraktára Miskolcz és vidékére:

Weidlich Pál

fűszer-, bor- és magkereskedése a „Fekete kutjához”
MISKOLCZON.

Tisztelettel **Weyrauch Kristóf és Társa.**

A m. kir. szab. osztály-sorsjáték nyereség-tervezete.

Minden 2-ik sorsjegy nyer.

A legnagyobb nyereség legszerezesebb esetben

1.000.000

korona.	
1 jutalom	= 600000
1 nyer.	= 400000
1	= 200000
2	100000 = 200000
1	90000 = 90000
1	80000 = 80000
1	70000 = 70000
2	60000 = 120000
1	40000 = 40000
5	30000 = 150000
1	25000 = 25000
7	20000 = 140000
3	15000 = 45000
31	10000 = 310000
67	5000 = 335000
3	3000 = 9000
432	2000 = 864000
763	1000 = 763000
1238	500 = 619000
90	300 = 27000
31700	200 = 6340000
3900	170 = 663000
4900	130 = 637000
50	100 = 5000
3900	80 = 312000
2900	40 = 116000

50000 nyer. jut. K. 13.160.000

készpénzben fizetetik.

Értesítés.

A most befejezett VI-ik osztálynál harmadszor

400.000 koronás

(28916. számu)

főnyereség a szerencse által mindig kedvezett főgyűjtődembe. Rövid időn belül

tíz milliót

fizettem ki t. vevőimnek. A IX-ik m. kir. szabadalmazott osztály-sorsjátékhoz, melynek első húzása már

1901. évi november hó 21. és 22-én van,

ajánlok eredeti sorsjegyeket

egy egészet egy felet egy negyedet egy nyolczadot

12 6 3 1.50 koronáért,

az összeg előzetes beküldése v. utánvét mellett

GAEDICKE, A.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Gaedicke

főáruháiban

nyertek:

600000	koronát	62551. számra
400000	"	33464. "
400000	"	11119. "
400000	"	28916. "
100000	"	49878. "
100000	"	87995. "
70000	"	60912. "
60000	"	78863. "
60000	"	82528. "
60000	"	97263. "
30000	"	6920. "
30000	"	38691. "
30000	"	90964. "
25000	"	23481. "
25000	"	30049. "
20000	"	28950. "
20000	"	33402. "
20000	"	35862. "
20000	"	60781. "
20000	"	78848. "
20000	"	88874. "
15000	"	57734. "
15000	"	77950. "
15000	"	82506. "

24	á	10000	K = 240000	K
44	"	5000	" = 220000	"
252	"	2000	" = 504000	"
544	"	1000	" = 544000	"
756	"	500	" = 368000	"

Csak az eredeti készítmény, melyhez védjeggyel ellátott utasítás van mellékelve.

Az „Arany szarvashoz” címzett gyógyszerháznak

Miskolczon már 14 év óta közkedvelt

KÜLÖNLEGES SZEREI, melyek hason külföldi szereket jóságban és hatásban fölülmulnak, ugymint: =

- Pyretró salicyl száj-essentia.** Kellemes ízű és biztos hatása. Egy kis üveg 70 fill., nagy üveg 1.20 fill.
- Növény fogpor.** Dr. Carabelli udv. fogorvos vényén módosítva, a fognak fehér zománczát biztosítja és a szájnak kellemes ízt ad. Egy doboz 80 fillér.
- Sveiczi fogcseppek.** Fogfájdalmaknál igen jó eredménnyel hat. Egy üvegcsé ára 50 fillér.
- Balzsam bajuszpedrő.** Zsirmentes és csak keleti balzsamokból készült. Minden bajusz-szinhez alkalmazható s igen kellemes balzsamillatú. Egy kis doboz 30 fillér, nagy doboz 50 fillér.
- Hajerősítő essentia.** Dr. Hebra bécsi egyetemi tanár vényé szerint hajkorpásodás ellen biztos és a haj kihullását gátolja. 1 üveg 1.20 fillér.
- Iris virág arczenőcs.** Igen sok nő áldja jó hatását, mert ártalmatlan alkatrészekből áll és mégis az arc és kézbőrt puhítja, fehériti, májfoltokat és egyéb kiütéseket biztos sikerrel eltávolít, a bőrhámlást megszünteti. Egy tégely ára 1 korona.
- Balzsam szappan.** Benzoe és egyéb jó hatású balzsamokból, kellemes illattal. A kemény és meszes vizekkel is kitűnően mosható. Az Iris arczenőcsével valódi szépítő szer. Egy darab ára 70 fillér.
- Francia sóborszesz.** Gyógynövényekről destillált és sóval készült hason készítményekkel, hatásban és árban vetelkedik. Egy kis üveg 80 fill., nagy üveg 1.60 fill.
- Fagykenőcs.** Dr. Kepes északsarki utazásánál jó hatással alkalmazott szer. Egy tégely 1 korona.
- Lábizzadás ellen.** Salicyl Dermasont-por. Jó hatásán kívül az izzadság szagát is elenyésztí. Egy doboz ára 1 korona.
- Tengeri köszvényolaj.** Fájdalom-nyhító és masirozáshoz igen alkalmas szer. Egy üveg 1 korona.
- Tyukszemirtő balzsam.** (Cannabin.) Sokan megmenekültek már a fájdalmas tyukszemről e szernek használata által. Alkalmazása sokkal kényelmesebb, mint a tapasztalkal való kezelés. Egy üveg 70 fillér.
- Naphtol-kenőcs.** Sömörögök és rüh elleni szer. Illetánál fogva használata kellemes. Egy kis tégely 1 korona, nagy tégely 3 korona.
- Miskolczi házi-tapasz.** Vérkeleseknel mint gyűlesztő és tisztító szer. Egy tégely ára 60 fillér.

Az elősorolt, valamint egyéb készítményeim utasítással láttatnak el s olcsó áraiknál fogva könnyen beszerezhetők:

RACZ JENŐ gyógyszerésznél

az „Arany szarvashoz” címzett gyógyszerháznak tulajdonosánál Miskolczon.

Utánzatoktól óvakodjunk!